

af psyko-analytiske metoder og terminologi. Hovedtesen er, at Johnsons liv prægedes af en konflikt mellem »his mother's demands for intellectual achievement and his father's notions of manly pride«. Både i barndommen – hvor Johnson formentlig er meget troværdig i sin skildring – og senere analyseres denne konflikt og dens følger redeligt og med overbevisende sandsynlighed. Personen Lyndon Johnson træder stærkt frem, og man forstår nu i langt højere grad hvor kompliceret, hvor magtfuld og hvor fascinerende, han var. Derfor er der måske ikke noget at sige til, at Doris Kearns tenderer til at overdrive personlighedens betydning i det konkrete historiske forløb.

Diskussionen af Johnsons ansvar for Vietnam-krigen er glimrende. Doris Kearns understreger præsidentens fatale ukendskab til udenrigspolitik, hans faste overbevisning om Vietnam som »a test case for World War III« og hans tiltagende paranoia mellem 1966 og 1968. Billedet af Johnson siddende isoleret i Det hvide Hus med lutter ja-sigere omkring sig er skræmmende.

Doris Kearns går stort set uden om en række mindre flatterende forhold: De berømte 87 stemmers flertal ved senatsvalget i Texas i 1948, Johnsons økonomiske forhold og hans forbindelse med olie-industrien, men det er småting. Bogens styrke er først og fremmest det vellykkede forsøg på »applied psychoanalysis«.

Carsten Staur

Benito Scocozza: Danmark i den internationale klassekamp. København, Forlaget Oktober, 1978. 314 s. 65 kr.

Forf. betegnes på omslaget som lektor i historie ved Københavns Universitet, men det er snarere i sin egenskab af formand for det Peking-loyale Kommunistisk Arbejderparti, han har skrevet denne bog. Det hedder i indledningen, at det har været hensigten at give et overblik over samspillet mellem udviklingen ude i verden og udviklingen i Danmark, for uden en sikker orientering i den globale udvikling vil man miste orienteringen i den danske klassekamp (s. 9–10).

Denne sikre orientering finder forf. ikke overraskende hos den senest tilkomne kinesiske ledelse, hvis synspunkter på den internationale politik uden forbehold accepteres som 'korrekte'. Bogens synspunkter er nemlig – som forf. gør opmærksom på i konklusionen – baseret på Kommunistisk Arbejderpartis principprogram, og dette program er igen inspireret af de kinesiske kommunisters kritik af især Sovjetunionen, herunder påstanden om »kapitalismens genrejsning« i dette land, som derved er blevet forvandlet til en imperialistisk supermagt, der truer folkene i verden (s. 289 ff.).

Det afgørende i den internationale politik (»hovedmodsigelsen i verden«) er ifølge de kinesiske kommunister modsætningen mellem de to supermagter USA og Sovjetunionen på den ene side og arbejderklassen, folkene og de undertrykte nationer på den anden side. Sovjetunionen er imidlertid den farligste af de to supermagter. Heroverfor står Den tredje verden som den betydeligste anti-imperialistiske kraft, og imellem disse to lejre befinder sig nogle mellemstore og små kapitalistiske lande, bl. a. Danmark. Disse sidste er »i betydeligt omfang« udsat for dobbeltudbytning og dobbeltundertrykkelse, dels fra deres egne borgerskabers side, dels fra supermagtsborgerskabernes side (s. 213 f.).

Forf.s ukritiske accept af de skiftende kinesiske ledelsers politiske strategi gælder også Kinas varme støtte til bestræbelserne på at danne et forenet Vesteuropa inklusive et fælleseuropæisk forsvar. På den anden side skal »arbejderklassen og folkene« fravriste borgerskabet dets positioner i NATO og EF, for kun arbejderklassen og folket kan for alvor forsvare bl. a. den danske nations uafhængighed. Målet er »en statsmagt, baseret på et folk i våben« (s. 297).

Bogen er velskrevet og indeholder en del konkret stof om f. eks. FN, NATO, EF, Co-mecon og Den tredje verdens samarbejdsbestræbelser samt Danmarks placering i den internationale politik. Men tyngdepunktet i fremstillingen er dog kritikken af DKPs, SFs og VS' udenrigspolitiske forestillinger samt præsentationen af Kommunistisk Arbejderpartis 'korrekte' syn på verdens udvikling og Danmarks stilling. Modstandspartiernes synspunkter afvises som dilettantiske, og om DKP hedder det bl. a., at det var og er karakteriseret ved et lavt teoretisk niveau. Den samme karakteristik gælder imidlertid dette partiskrift. Der er meget lidt analyse og så at sige ingen definitioner af de anvendte begreber, men til gengæld en overflod af etikettesætter og polemiske udfald. Gentagne gange bliver det f. eks. hævdet uden nogen form for argumentation, at Sovjetunionen efter Stalins død er blevet kapitalistisk, mens de sande socialister og marxister-leninister nu udgøres af Kinas kommunistiske parti og dets tilhængere uden for Kina.

Sandheden turde imidlertid være, at der ikke er sket nogen afgørende forandringer i den økonomiske, sociale eller politiske struktur i Sovjetunionen efter Stalins død (derimod er den stalinistiske terror blevet svækket og levestandarden forøget). Og Sovjetunionen og Kina adskiller sig ikke i henseende til politisk og økonomisk organisation fra hinanden. Det, der har forandret sig, er naturligvis den kinesiske ledelses *politiske* vurdering af den store nabostat i årene efter Stalins død. Man vil da også se, at Scocozza fremstiller den stalinistiske udenrigspolitik med positive fortegn, mens den efterstalinistiske politik med slagordet om fredelig sameksistens fordømmes. At en angiveligt marxistisk historisk fremstilling af den internationale politik og herunder ikke mindst Sovjetunionens udenrigspolitik ganske undgår en egentlig redegørelse for, hvad der skulle have ændret sig i den sovjetiske samfundsorden, som kunne betinge en ændret udenrigspolitik, må betegnes som fatalt for fremstillingens gehalt.

Bogen har ikke noget indeks, men en sparsom og noget ensidig litteraturliste samt et årstalsregister.

Bent Jensen

DISKUSSION

Historisk Tidsskrift hæfte 1, 1979 bringer s. 270 en anmeldelse, skrevet af Inger Marie Kromann Hansen, af min bog »Træk af dansk Musiklivs Historie m. m./Omkring Etatsraad Jacob Christian Fabricius' Erindringer«. Det er ikke almindeligt, at en forfatter svarer på en anmeldelse, men i dette tilfælde er nogle kommentarer nødvendige.

Bogen blev i sin tid sendt til anmeldelse i H.T. med udtrykkeligt henblik på dens sidste kapitel, der omhandler nogle af J. C. Fabricius, delvis i forståelse med daværende konseilspræsident Estrup udarbejdede projekter til statsarbejderboliger og dermed vedrører tidens politiske historie, medens den iøvrigt er af personal- og kulturhistorisk karakter. Dette emne, som ingen af de øvrige anmeldelser har taget op, ofrer anmelderen imidlertid kun 1 – skriver een – linie på, medens anmeldelsen iøvrigt stort set indskrænker sig til nogle generelt nedvurderende og ganske udokumenterede bemærkninger, hvis formål tilsyneladende er at diskvalificere forfatteren i læsernes øjne, men som iøvrigt er uinteressante, eftersom der intet er oplyst om anmelderens kompetence til at foretage en helhedsvurdering af bogen, der f. eks. i Personalhistorisk Tidsskrift af en kapacitet som nu afdøde dr. Helge Topsøe-Jensen blev betegnet som »en guldgrube, som det er værd at vende tilbage til«, ligesom anmeldelserne i Dansk Arbog for Musikforskning og Dansk (og Norsk) Musiktidsskrift var af tilsvarende karakter.